

Cele Zrównoważonego Rozwoju	Powiązane prawa człowieka *	
	<p>Wylimitować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie</p> <p>Do zadań należy wylimitowanie skrajnego ubóstwa, wdrożenie mechanizmów ochrony socjalnej oraz zapewnienie kobietom i mężczyznom równych praw w dostępie do zasobów ekonomicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prawo do odpowiedniego poziomu życia [UDHR art. 25; ICESCR art. 11; CRC art. 27] • Prawo do ochrony socjalnej [UDHR art. 22; ICESCR art. 9; CRPD art. 28; CRC art. 26] • Równe prawa kobiet w życiu ekonomicznym [CEDAW art. 11, 13, 14(2)(g), 15(2), 16(1)]
	<p>Wylimitować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo</p> <p>Do zadań należy wylimitowanie głodu i niedożywienia; poprawa produkcji rolnej, zapewnienie zrównoważonej i odpornej na klęski produkcji żywności; eliminowanie nieprawidłowości w handlu oraz zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynków towarów żywnościowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prawo do odpowiedniej żywności [UDHR art. 25; ICESCR art. 11; CRC art. 24(2)(c)] • Współpraca międzynarodowa, w tym zapewnienie sprawiedliwego podziału światowych zasobów żywności [UDHR art. 28; ICESCR art. 2(1), 11(2)]
	<p>Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt</p> <p>Do zadań należy zmniejszenie wskaźnika umieralności okołoporodowej, wylimitowanie przypadków zgonów wśród dzieci, którym można zapobiec; wylimitowanie lub ograniczenie epidemii AIDS i innych chorób; zapewnienie powszechnej opieki zdrowotnej, dostępu do przystępnych cenowo leków, dostępu do świadczeń z zakresu zdrowia seksualnego i prokreacyjnego, badań nad nowymi szczepionkami i zapewnienie dostępu do leków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prawo do życia [UDHR art. 3; ICCPR art. 6], szczególnie w odniesieniu do kobiet [CEDAW art. 12] i dzieci [CRC art. 6] • Prawo do zdrowia [UDHR art. 25; ICCPR art. 12], szczególnie w odniesieniu do kobiet [CEDAW art. 12] i dzieci [CRC art. 24] • Szczególna ochrona matek i dzieci [ICESCR art. 10] • Prawo do korzystania z osiągnięć postępu naukowego i jego zastosowań [UDHR art. 27; ICESCR art. 15(1)(b)] • Współpraca międzynarodowa [UDHR art. 28, UNDRTD art. 3-4], szczególnie w odniesieniu do prawa do opieki zdrowotnej i praw dzieci [ICESCR art. 2(1); CRC art. 4]

4 DOBRA JAKOŚĆ EDUKACJI

Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie

Do zadań należy zapewnienie powszechnego dostępu do nieodpłatnej, dobrej jakości edukacji przedszkolnej oraz edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym; doskonalenie umiejętności zawodowych, zapewnienie równego dostępu do edukacji; ulepszenie stanu istniejących już placówek edukacyjnych; zwiększenie liczby stypendiów i szkoleń nauczycieli.

- **Prawo do edukacji** [UDHR art. 26; ICESCR art. 13], szczególnie w odniesieniu do dzieci [CRC art. 28, 29], osób niepełnosprawnych [CRC art. 23(3), CRPD art. 24] i ludów tubylczych [UNDRIP art. 14]
- **Równe prawa kobiet i dziewcząt w obszarze edukacji** [CEDAW art.10]
- **Prawo do pracy, w tym do technicznego i zawodowego szkolenia** [ICESCR art. 6]
- **Współpraca międzynarodowa** [UDHR art. 28; UNDRTD art. 3-4], szczególnie w odniesieniu do dzieci [CRC art. 23(4), 28(3)], osób niepełnosprawnych [CRPD art. 32] i ludów tubylczych [UNDRIP art. 39]

5 RÓWNOŚĆ PŁCI

Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt

Do zadań należy: wyeliminowanie dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt, docenienie nieodpłatnej opieki i pracy w domu, zapewnienie pełnego udziału kobiet w życiu publicznym, zapewnienie dostępu do ochrony zdrowia prokreacyjnego oraz zapewnienie kobietom równych praw w dostępie do zasobów gospodarczych.

- **Likwidacja wszelkich form dyskryminacji wobec kobiet** [CEDAW art. 1-5] i dziewcząt [CRC art. 2], szczególnie w ustawodawstwie, w życiu politycznym i publicznym (art. 7), w życiu gospodarczym i społecznym (art. 11, 13) i w odniesieniu do stosunków rodzinnych (art. 16)]
- **Prawo do decydowania o liczbie dzieci i odstępach czasu między ich narodzinami** [CEDAW art. 12, 16(1)(e); CRC art. 24(2)(f)]
- **Szczególna ochrona matek i dzieci** [CEDAW art. 10]
- **Likwidacja przemocy wobec kobiet i dziewcząt** [CEDAW art. 1-6; DEVAW art. 1-4; CRC art. 24(3), 35]
- **Prawo do korzystania ze sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy** [ICESCR art. 7; CEDAW art. 11]

6 CZYSTA WODA I WARUNKI SANITARNE

Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi

Do zadań należy zapewnienie powszechnego i sprawiedliwego dostępu do bezpiecznej wody pitnej po przystępnej cenie, odpowiednich warunków sanitarnych i higieny dla wszystkich, zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń, podniesienie efektywności wykorzystania wód oraz wspieranie partycypacyjnego zarządzania zasobami wodnymi i usługami sanitarnymi.

- **Prawo dostępu do bezpiecznej wody pitnej i odpowiednich warunków sanitarnych** [ICESCR art. 11]
- **Prawo do zdrowia** [UDHR art. 25; ICESCR art. 12]
- **Równy dostęp do wody i odpowiednich warunków sanitarnych dla kobiet w środowiskach wiejskich** [CEDAW art. 14(2)(h)]

7 CZYSTA I DOSTĘPNA ENERGIA

Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie

Do zadań należy zapewnienie powszechnego dostępu do przystępnych cenowo, niezawodnych i nowoczesnych usług energetycznych.

- **Prawo do odpowiedniego poziomu życia**
[UDHR art. 25; ICESCR art. 11]
- **Prawo do korzystania z osiągnięć postępu naukowego i jego zastosowań**
[UDHR art. 27; ICESCR art. 15(1)(b)]

8 WZROST GOSPODARCZY I GODNA PRACA

Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienia oraz godną pracę dla wszystkich ludzi

Do zadań należy: utrzymanie wzrostu gospodarczego, zwiększenie globalnej efektywności wykorzystania zasobów w konsumpcji i produkcji, zapewnienie pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich; wyeliminowanie pracy przymusowej i dzieci oraz handlu ludźmi; ochrona praw pracowniczych, w tym praw pracowników-migrantów oraz zwiększenie dostępu do usług finansowych.

- **Prawo do pracy oraz korzystania ze sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy**
[UDHR art. 23; ICESCR art. 6, 7, 10; CRPD art. 27; podstawowe konwencje MOP oraz Deklaracja dotycząca podstawowych zasad i praw w pracy przyjęta przez MOP]
- **Zakaz niewolnictwa, pracy przymusowej i handlu ludźmi**
[UDHR art. 4; ICCPR art. 8; CEDAW art. 6; CRC art. 34-36]
- **Równe prawa kobiet w dziedzinie zatrudnienia**
[CEDAW art. 11; Konwencja Nr 100 MOP; Konwencja Nr 111 MOP]
- **Zakaz zatrudniania dzieci**
[CRC art. 32; Konwencja Nr 182 MOP]
- **Równe prawa pracownicze pracowników-migrantów**
[CMW art. 25]

9 INNOWACYJNOŚĆ, PRZEMYSŁ, INFRASTRUKTURA

Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność

Do zadań należy zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości infrastruktury po przystępnej cenie, zatrudnianie sprzyjające industrializacji, zwiększenie dostępu do usług i rynków finansowych, wspieranie transferu technologii i innowacyjności oraz zwiększanie dostępu do technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

- **Prawo do korzystania z osiągnięć postępu naukowego i jego zastosowań** [UDHR art. 27; ICESCR art. 15(1)(b)]
- **Prawo dostępu do informacji**
[UDHR art. 19; ICCPR art. 19(2)]
- **Prawo do mieszkania**
[UDHR art. 25; ICESCR art. 11]
- **Równe prawa kobiet do kredytu finansowego i infrastruktury wiejskiej** [CEDAW art. 13(b), art. 14(2)]

10 MNIEJ NIERÓWNOŚCI

Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami

Do zadań należy: promowanie wzrostu dochodu uzyskiwanego przez najbiedniejsze 40% populacji; promowanie uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym; zmniejszanie nierówności w zakresie możliwości i korzystania z osiągnięć; zapewnienie ochrony socjalnej dla wszystkich; wzmocnienie reprezentacji w procesie decyzyjnym w międzynarodowych instytucjach gospodarczych i finansowych; ułatwianie migracji oraz zmniejszenie kosztów transakcyjnych zagranicznych przekazów pieniężnych.

- **Prawo do równości i braku dyskryminacji** [UDHR art. 2; ICESCR art. 2(2); ICCPR art. 2(1), 26; CERD art. 2(2); CEDAW art. 2; CRC art. 2; CRPD art. 5; CMW art. 7; UNDRTD art. 8(1)]
- **Prawo do uczestniczenia w kierowaniu sprawami publicznymi** [UDHR art. 21; ICCPR art. 25; CEDAW art. 7; ICERD art. 5; CRPD art. 29; UNDRTD art. 8(2)]
- **Prawo do ochrony socjalnej** [UDHR art. 22; ICESCR art. 9-10; CRPD art. 28]
- **Promowanie współpracy międzynarodowej w dziedzinie migracji** [CMW art. 64]
- **Prawo pracowników-migrantów do transferu ich zarobków i oszczędności** [CMW art. 47(1)]

11 ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I SPOŁECZNOŚCI

Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu

Do zadań należy zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do mieszkań, podstawowych usług i transportu publicznego, zintensyfikowanie możliwości partycypacji w planowaniu ludzkich osiedli, ochrona i zabezpieczenie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz zwiększenie odporności na skutki katastrof.

- **Prawo do mieszkalnictwa na odpowiednim poziomie** [UDHR art. 25; ICESCR art. 11]
- **Prawo do udziału w życiu kulturalnym** [UDHR art. 25; ICESCR art. 15; ICERD art. 5, 7; CRPD art. 30; CRC art. 31]
- **Dostęp do transportu, urządzeń i usług** szczególnie w odniesieniu do osób niepełnosprawnych [CRPD art. 9(1)], dzieci [CRC art. 23] i kobiet w środowiskach wiejskich [CEDAW art. 14(2)]
- **Ochrona przed klęskami żywiołowymi** [CRPD art. 11]

12 ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA I PRODUKCJA

Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji

Do zadań należy zapewnienie zrównoważonego zarządzania i efektywnego wykorzystywania zasobów naturalnych, lepsze zarządzanie odpadami, promowanie zrównoważonych zamówień publicznych, zapewnienie dostępu do informacji oraz budowanie potencjału w zakresie zrównoważonego rozwoju.

- **Prawo do zdrowia** w tym prawo do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 12]
- **Prawo do odpowiedniej żywności i prawo do bezpiecznej wody pitnej** [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 11]
- **Prawo wszystkich narodów do swobodnego rozporządzenia swoimi zasobami naturalnymi** [ICCPR, ICESCR art. 1(2)]

13 DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU

Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom

Do zadań należy wzmocnienie zdolności adaptacyjnych i odporności na zagrożenia klimatyczne i klęski żywiołowe, w tym w marginalizowanych społecznościach, oraz wdrożenie Zielonego Funduszu Klimatycznego.

- **Prawo do zdrowia** w tym prawo do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 12; CRC art. 24; CEDAW art. 12; CMW art. 28]
- **Prawo do odpowiedniej żywności i prawo do bezpiecznej wody pitnej** [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 11]
- **Prawo wszystkich narodów do swobodnego rozporządzania swoimi bogactwami i zasobami** [ICCPR, ICESCR art. 1(2)]

14 ŻYCIE POD WODĄ

Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony

Do zadań należy zmniejszanie poziomu zanieczyszczeń morza, ochrona ekosystemów przybrzeżnych i obszarów morskich, ochrona morskiej różnorodności biologicznej oraz zapewnienie lokalnym rybakom łowiącym na małą skalę dostępu do rynków.

- **Prawo do zdrowia** w tym prawo do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 12; CRC art. 24; CEDAW art. 12; CMW art. 28]
- **Prawo do odpowiedniej żywności i prawo do bezpiecznej wody pitnej** [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 11]
- **Prawo wszystkich narodów do swobodnego rozporządzania swoimi bogactwami i zasobami** [ICCPR, ICESCR art. 1(2)]

15 ŻYCIE NA LĄDZIE

Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej

Do zadań należy zrównoważone użytkowanie ekosystemów słodkowodnych i ekosystemów górskich, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz zwalczanie kłusownictwa i handlu chronionymi gatunkami.

- **Prawo do zdrowia** w tym prawo do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 12; CRC art. 24; CEDAW art. 12; CMW art. 28]
- **Prawo do odpowiedniej żywności i prawo do bezpiecznej wody pitnej** [UDHR art. 25(1); ICESCR art. 11]
- **Prawo wszystkich narodów do swobodnego rozporządzania swoimi bogactwami i zasobami** [ICCPR, ICESCR art. 1(2)]

16 POKÓJ, SPRAWIEDLIWOŚĆ I SILNE INSTYTUCJE

Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Do zadań należy: zmniejszenie poziomu przemocy we wszystkich jej formach, wyeliminowanie przemocy wobec dzieci i handlu dziećmi, promowanie rządów prawa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zmniejszenie nielegalnych przepływów finansowych i handlu bronią, zmniejszenie poziomu korupcji i łapówkarstwa, budowanie skutecznych instytucji, udział w procesie podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach oraz zapewnienie wszystkim tożsamości prawnej.

- **Prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego** [UDHR art. 3; ICCPR art. 6(1), 9(1); ICPED art. 1], w tym zakaz stosowania tortur [UDHR art. 5; ICCPR art. 7; CAT art. 2; CRC art. 37(a)]
- **Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy, wykorzystywania i wyzysku** [CRC art. 19, 37(a)], w tym handlu (CRC art. 34-36; CRC-OP1)
- **Prawo do wymiaru sprawiedliwości i prawo do rzetelnego procesu** [UDHR art. 8, 10; ICCPR art. 2(3), 14-15; CEDAW art. 2(c)]
- **Prawo do podmiotowości prawnej** [UDHR art. 6; ICCPR art. 16; CRPD art. 12]
- **Prawo do uczestniczenia w kierowaniu sprawami publicznymi** [UDHR art. 21; ICCPR art. 25]
- **Prawo dostępu do informacji** [UDHR art. 19; ICCPR art. 19(1)]

17 PARTNERSTWA NA RZECZ CELÓW

Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju

Do zadań należy: zwiększenie mobilizacji środków krajowych i międzynarodowych, osiąganie zdolności do spłaty długu, promowanie transferu technologii i budowanie potencjału, promowanie handlu, wzmacnianie spójności polityk i instytucji, szanowanie przestrzeni politycznej każdego państwa, promowanie partnerstw wielostronnych, opracowanie wskaźników pomiaru postępu w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz przygotowywanie zdezagregowanych danych.

- **Prawo wszystkich narodów do samostanowienia** [ICCPR, ICESCR art. 1(1); UNDRTD art. 1(1)]
- **Prawo wszystkich narodów do rozwoju i współpracy międzynarodowej** [UDHR art. 28; ICESCR art. 2(1); CRC art. 4; CRPD art. 32(1); UNDRTD art. 35]
- **Prawo do korzystania z osiągnięć postępu naukowego i jego zastosowań**, w tym do współpracy międzynarodowej w dziedzinie nauki [UDHR art. 27(1); ICESCR art. 15(1)]
- **Prawo do prywatności** [UDHR art. 12; ICCPR art. 17], w tym do poszanowania praw człowieka i zasad etycznych w zakresie zbierania danych statystycznych i korzystania z nich [CRPD art. 31(1)]

(*) Niniejsza tabela ma wyłącznie charakter poglądowy. Powyższa lista praw nie jest wyczerpująca. Zgodnie z międzynarodowym prawem w zakresie praw człowieka i Agendą na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 dane zawarte we wszystkich zadaniach muszą być gromadzone i zdezagregowane w sposób wykluczający dyskryminację, w rozumieniu międzynarodowego prawa w zakresie praw człowieka i odnoszącą się do poszanowania, ochrony i promowania praw człowieka oraz podstawowych wolności wszystkich ludzi bez względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub inne, pochodzenia narodowego lub społecznego, majątku, urodzenia, niepełnosprawności lub jakiegokolwiek innej przyczyny. Zobowiązania względem udzielania pomocy lub współpracy na szczeblu międzynarodowym również dotyczą wszystkich Celów.

Lista międzynarodowych aktów prawnych dotyczących praw człowieka

1948 – Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ([UDHR](#))

1966 – Międzynarodowa Konwencja w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Rasowej ([CERD](#))

1966 – Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych ([ICCPR](#))

1966 – Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ([ICESCR](#))

1979 – Konwencja w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet ([CEDAW](#))

1984 – Konwencja w Sprawie Zakazu Stosowania Tortur oraz Innego Okrutnego, Nieludzkiego lub Poniżającego Traktowania albo Karania ([CAT](#))

1986 – Deklaracja na temat Prawa do Rozwoju ([UNDRTD](#))

1989 – Konwencja o Prawach Dziecka ([CRC](#))

1990 – Międzynarodowa Konwencja o Ochronie Praw Wszystkich Pracowników - Migrantów i Członków Ich Rodzin ([CMW](#))

1993 – Deklaracja o Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet ([DEVAW](#))

1998 – Deklaracja Międzynarodowej Organizacji Pracy Dotycząca Podstawowych Zasad i Praw w Pracy oraz Działania Uzupełniające. Konwencje Objęte Deklaracją ([MOP](#))

2000 – Protokół Fakultatywny do Konwencji o Prawach Dziecka w Sprawie Angażowania Dzieci w Konflikty Zbrojne ([OP-1](#))

2006 – Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ([CRPD](#))

2006 – Międzynarodowa Konwencja w Sprawie Ochrony Wszystkich Osób przed Wymuszonym Zaginięciem ([ICPEP](#))

2007 – Deklaracja Praw Ludów Tubylczych ([UNDRIP](#))